

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011881
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2121011881.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného L. Z., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 24.11.2021 sp.zn. 28PP/61/2021, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10.03.2022 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného L. Z., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 67 ods.1, § 66 ods.1, ods. Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného L. Z. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 3T/85/2018 zo dňa 15.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1To/18/2019 zo dňa 19.02.2019

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že odsúdený svojim správaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie, o čom svedčí fakt, že doposiaľ nezískal žiadnu disciplinárnu odmenu a tiež nie je možné od neho očakávať, že v prípade podmiennečného prepustenia na slobode povedie riadny život a to s poukazom na jeho trestnú minulosť, z ktorej vyplýva, že bol doposiaľ 4 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť /dvakrát za drogovú kriminalitu, jedenkrát za majetkovú kriminalitu (trestný čin krádeže) a jedenkrát za vojenský trestný čin (dezercia)/. Menovanému bola už raz poskytnutá šanca na vedenie riadneho života aj formou podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, a tento napriek tomu pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti, a to dokonca závažnejšej. Na jeho nápravu a uvedenie si negatívnych dôsledkov jeho konania teda zjavne nemali vplyv opakované nepodmiennečné tresty odňatia slobody a ani alternatívny (peňažný) trest. Je teda zrejmé, že odsúdeného nič nedokázalo motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony. Osoba odsúdeného podľa názoru okresného súdu nevytvára reálne predpoklady na úvahu o tom, že v prípade ďalšieho (v poradí druhého) podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody by viedla riadny život. V jeho prípade preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti a preto nebolo možné o jeho žiadosti rozhodnúť kladne.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený L. Z., ktorú následne písomne zdôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

V písomných dôvodoch sťažnosti namietal, že rozhodnutie okresného súdu je nesprávne z toho dôvodu, že okresný súd v danom prípade prihliadal na jeho trestnú minulosť (napriek tomu, že predchádzajúcu trestnú činnosť má zahľadenú), hoci mal vychádzať zo súčasného stavu a to jeho správania sa vo výkone trestu, jeho postoju k trestnej činnosti za ktorú bol odsúdený a prognózu jeho správania sa

do budúcnosti. Nie je pravda, že bol v minulosti odsúdený za drogovú trestnú činnosť. Okresný súd tiež nesprávne vyhodnotil jeho správanie sa vo výkone trestu, keď poukázal na to, že nezískal žiadnu disciplinárnu odmenu. Z hodnotenia jeho správania sa z VTOS vyplýva, že si riadne plní svoje povinnosti, plní stanovené ciele programu zaobchádzania a zapája sa aj do ďalších aktivít v ústave. Poukázal tiež na svoj nepriaznivý zdravotný stav, na skutočnosť, že má na slobode zabezpečenú prácu, nemieni sa dopustiť už žiadneho protiprávneho konania, pričom žiadal, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil a jeho prepustil podmiennečne na slobodu a to prípadne i za uloženia primeraných povinností a obmedzení.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného zákona ak ide o podmiennečné prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správnejmu záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, avšak nebola splnená ani jedna materiálna podmienka, nakoľko odsúdený svojím správaním vo výkone trestu nepreukázal žiadne výrazné polepšenie a tiež nemožno od neho bezpečne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o prvú materiálnu podmienku, táto sa viaže podľa jej gramatického znenia striktnie na správanie odsúdeného vo výkone trestu. Polepšením v jej zmysle sa v resocializačnej rovine rozumie vývojový proces vnútornej premeny osobnosti odsúdeného, ktorá sa navonok prejavuje práve v jeho chovaní a správaní v podmienkach výkonu trestu. V súvislosti s rozhodovaním o prípadnom podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody plnenie tejto podmienky preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody). S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod.

Krajský súd pri preskúmaní prvej materiálnej podmienky z obsahu spisového materiálu zistil, že odsúdený svojim správaním vo výkone trestu žiadne výraznejšie polepšenie nepreukázal, pretože ako vyplýva z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS, odsúdený si doposiaľ nevytvoril podmienky preto, aby mohol byť disciplinárne odmenený (za akúkoľvek pozitívnu aktivitu v ústave), preto aj sťažnostný súd konštatuje, že odsúdený sa doposiaľ iba formálnym spôsobom prispôbil režimu výkonu trestu odňatia slobody a preto je potrebné na neho aj naďalej pôsobiť špecifickými formami a metódami vlastnými podmienkam vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré sú nevyhnutné pre dovŕšenie jeho nápravy.

Pokiaľ ide o plnenie druhej podmienky, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 TZ je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. (R 5/2017)

Je dôležité poukázať na to, že odsúdený bol doposiaľ viackrát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť(dezercia, krádež, marenie výkonu úradného rozhodnutia) na alternatívne tresty, no raz i na (5 ročný) nepodmienečný trest odňatia slobody, z ktorého bol podmienične prepustený, kedy mal možnosť preukázať, že aj podmieničné prepustenie u neho splní svoj očakávaný prevýchovný účel, avšak dopustil sa následne omnoho závažnejšej trestnej činnosti (obzvlášť závažný drogový zločin), za ktorú bol právoplatne odsúdený. Vzhľadom na tieto skutočnosti, má aj sťažnostný súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieničným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

V danom prípade bolo prihliadnuté s poukazom na § 66 ods. 2 Tr. zákona tiež na povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti a v zmysle odpisu registra trestov aj na sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti (odsúdený má 4 záznamy v odpise registra trestov), kedy vo vzťahu k jeho osobe nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha (doposiaľ páchala) trestnú činnosť. Podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

K sťažnostným námietkam odsúdeného má za potrebné sťažnostný súd len dodať, že okresný súd rozhodujúci o tom, či odsúdený splnil, resp. nesplnil podmienky pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, si zadovážil všetky potrebné podklady pre objektívne a zákonné rozhodnutie, následne vykonané dôkazy vyhodnotil na verejnom zasadnutí v súlade s ustanovením § 2 ods.12

Trestného poriadku jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a následne dospel k správnym právnym a skutkovým záverom premietnutým aj v rezultáte napadnutého uznesenia.

Je síce pravda, že ods. L. Z. je v súčasnosti prvý krát odsúdený za drogovú trestnú činnosť (a nie druhýkrát, ako to tvrdí v odôvodnení napadnutého uznesenie súd prvého stupňa, ktorého zrejme zmýlilo paragrafové znenie trestnej činnosti - § 171 ods.1 v zmysle Trestného zákona č. 140/1961 Zb. uvedenej pod bodom 3. registra trestov), no táto skutočnosť nič nemení na správnych právnych a skutkových záveroch ohľadom histórie jeho správania sa, keď aj krajský súd konštatuje, že odsúdený aj napriek svojmu postoju k spáchanej trestnej činnosti (za ktorú mu bol mimoriadne znížený trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby) jej spáchaním po podmiennečnom prepustení v minulosti už premárnil svoje šance dokázať spoločnosti, že sa polepšil a že išlo len o náhodilé, príp. ojedinelé ľudské zlyhanie. Z vyššie uvedeného možno jednoznačne vyvodiť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život pracujúceho človeka. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spolužitia je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu. Odsúdený R. Z. totižto dostal zo strany spoločnosti, resp. súdu opakovane možnosť preukázať (a to uloženým alteratívny- peňažným trestom, resp. podmiennečným prepustením z výkonu trestu v minulosti), že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje. Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti (a to dokonca v oveľa závažnejšej forme) sa odsúdený vrátil i po podmiennečnom prepustení.

Krajský súd sa tiež nestotožnil s názorom odsúdeného, že na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť nemožno pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení prihliadať. Naopak, keďže posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Odsúdený napokon dostal zo strany spoločnosti možnosť preukázať, že predchádzajúci výkon trestu na jeho nápravu postačuje. Uvedené však nevedlo k pozitívnemu výsledku - náprave odsúdeného, ale práve naopak, k páchaniu trestnej činnosti a to oveľa závažnejšieho charakteru sa odsúdený vrátil aj napriek predchádzajúcim odsúdeniam a podmiennečnom prepustení.

Taktiež námietka odsúdeného ohľadom zahľadania predchádzajúcich odsúdení je absolútne neopodstatnená a to z toho dôvodu, že fikcia zahľadania odsúdenia má význam jedine v prípadoch, keď je existencia odsúdenia podľa zákona rozhodnou skutočnosťou, ktorú treba zohľadniť. K uvedenému treba dodať, že účelom inštitútu zahľadania odsúdenia je odstránenie nepriaznivých dôsledkov odsúdenia, ktoré trvajú aj po výkone trestu a ktoré by mohli odsúdenému sťažovať uplatnenie v ďalšom živote (napr. výkon povolania, pri ktorom sa vyžaduje bezúhonnosť deklarovaná aj výpisom z registra trestov). Preto zahľadanie odsúdenia za trestný čin neznamená zároveň aj fikciu, že páchatel nespáchal trestný čin, ale odzrkadľuje jeho osobnostné charakteristiky, ktoré je nevyhnutné podľa názoru sťažnostného súdu v danom prípade vziať do úvahy a posúdiť ich samostatne i vo vzájomných súvislostiach s možným splnením resp. nesplnením zákonných podmienok v zmysle § 66, 67 Tr. zákona. .

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66, 67 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.